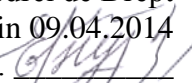
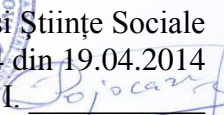

**MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI**

**FACULTATEA DE DREPT și ȘTIINȚE SOCIALE
CATEDRA DE DREPT**

Aprobat la Ședința Catedrei de Drept
proces verbal nr. 9 din 09.04.2014
Șeful Catedrei de Drept Botnari E.

Aprobat la Ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale
proces verbal nr.4 din 19.04.2014
Președintele Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale Cojocaru I.

CURRICULUM
unitatea de curs
DREPT FINANCIAR ȘI FISCAL

Autor: Craevscaia Cristina
Lector univ.

Bălți, 2014

Informații de identificare a cursului

Facultatea: Drept și științe sociale

Catedra: Drept

Domeniul general de studiu: 38 Drept

Domeniul de formare profesională la ciclul I/II: 381Drept

Denumirea specialității/specializării: 381.1 Drept

Administrarea unității de curs:

Secția	Codul disciplinei	Anul de studii	Semestrul	Numărul de ore			Evaluarea		Responsabil de disciplină
				P	S	L	Nr. de credite	Forma de evaluare	
ZI	S.04.A.34	II	IV	30	30	-	4	Examen	Craevscaia.C.
F/R	S.05.A.40	II	IV	26	4	-	4	Examen	Craevscaia.C.

Statutul: disciplină obligatorie/fundamentală

Informații referitoare la cadrul didactic: Craevscaia Cristina., aud. 548, craevscaea@rambler.ru; orele de consultații 14.10 – 15.30 marți.

Integrarea cursului în programul de studii:

Modulul “Drept financiar și fiscal” își propune formarea gândirii juridice și economice la studenți, determinarea acțiunii lor în concordanță cu mecanismele și legislația din domeniul financiar și fiscal, precum și pregătirea potrivit cu o anumită structură tematică a studenților într-un segment profesional de interes în economia de piață. Domeniul finanțelor publice și fiscalității, în condițiile economiei de piață, constituie un domeniu a cărui valorificare în cadrul învățământului superior cu tentă juridică, oferă premise pentru conturarea unui orizont cognitiv complex și delimitarea unor posibilități de edificare cu succes a carierei de jurist și de afirmare plenară a studenților.

Formarea specialistului în domeniul jurisprudenței, fără implicarea științei dreptului financiar și fiscal, este imposibilă. Aceasta se datorează și faptului că relațiile juridice financiare și fiscale sunt prezente în cele mai importante sfere ale vieții sociale, economice și politice. Conjugată cu disciplina dreptului administrativ, constituțional și alte discipline juridice, disciplina dreptul financiar și fiscal oferă opțiunea unui studiu integrat, sistemic și complex al fenomenului finanțelor publice contemporane.

În esență, pe lângă o prezentare cu caracter introductiv privind organizarea bugetară în Republica Moldova, se face referire în cadrul disciplinei date asupra conținutului, semnificației, exprimării și concretizării (metodologice și practice) a fiscalității. Pentru fiecare competență se propune un set de unități de conținut în măsură să conducă la atingerea competenței specifice respective.

Competențele specifice se referă la descrierea conținutului juridic și economic, a funcției de repartiție, de reglementare și a funcției de control a finanțelor, prezentarea rolului finanțelor în economia de piață, examinarea principalelor verigi ale sistemului financiar al Republicii Moldova, prezentarea criteriilor de clasificare a veniturilor și cheltuielilor publice, identificarea diferitelor cheltuieli publice, identificarea și calcularea impozitelor directe și indirecte și prezentarea caracteristicilor acestora,

identificarea elementelor impozitelor, prezentarea principiilor impunerii, prezentarea rolului și formelor controlului financiar, identificarea organelor de control financiar în Republica Moldova și prezentarea procedurilor de control financiar, programarea, desfășurarea, întocmirea și perfectarea actelor de control, realizarea controlului financiar propriu agenților economici și instituțiilor publice.

Competențe prealabile: Studentul trebuie să aibă cunoștințe în materia Teoriei generale a dreptului, în materia dreptului constituțional, dreptului administrativ. Trebuie să manifeste capacitatea de analiză, sinteză, comparare, studiu de caz.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

1. La nivel de cunoaștere studentul urmează:

- să definească conceptele: *finanțe publice, impozit, taxă*;
- să identifice obiectul de studiu al dreptului vamal;
- să distingă noțiunile de finanțe publice și finanțe private;
- să determine rolul finanțelor publice și fiscalității în cadrul economiei de piață;
- să recunoască raporturile de drept financiar și fiscal;
- să determine rolul organelor de control financiar în realizarea activității de ocrotire a ordinii de drept;
- să cunoască structura sistemelor financiar și fiscal ale Republicii Moldova;

2. La nivel de aplicare studentul trebuie:

- să descrie etapele circuitului finanțelor publice în cadrul statului;
- să clasifice impozitele după diverse criterii;
- să clasifice veniturile și cheltuielile publice;
- să interpreteze normele de drept financiar și fiscal;
- să stabilească relații între practica financiară și fiscală autohtonă și cea străină
- să generalizeze metamorfozele din domeniul finanțelor publice și fiscalității;

2. La nivel de integrare studentul trebuie:

- să prezinte soluții sau calificări corecte a unor cauze de încălcare a normelor de drept financiar și fiscal;
- să prezinte propuneri de *lege ferenda* în domeniul finanțelor publice și fiscalității;
- să evalueze rolul impozitelor în funcționarea statului;
- să propună noi metode de repartizare a veniturilor publice;
- să manifeste conștiința apartenenței la categoria de contribuabili;
- să manifeste flexibilitate și dinamism în perceperea relațiilor financiare și fiscale;
- să manifeste atitudine favorabilă și optimistă față de eventualele schimbări în domeniul finanțelor publice și fiscalității.

Finalitățile cursului:

Finalitatea învățării acestei discipline este aceea de a permite studenților orientarea în domeniile de pregătire oferite de curriculum-ul universitar, inițierea în ramurile de cunoaștere socio-economică, precum și crearea deprinderilor profesionale în a sesiza și prelucra informații care conduc la metamorfoze financiare la nivel macro și microeconomic.

Implicarea profesională cu caracter formativ a disciplinei are în vedere, nemijlocit, și statutul de cetățean cu drepturi și obligații cu conținut economic față de stat. Conștientizarea de către studenți a trăsăturilor fundamentale ale finanțelor publice și fiscalității, contribuie la dezvoltarea conștiinței juridice a studenților, la crearea capacității de receptare lucidă a realității și căutare de soluții de afirmare plenară pe făgașul juridic și economic.

Calendarul de desfășurare a cursului *Drept financiar și fiscal*

Nr.	DENUMIREA TEMEI	ZI		F/R	
		P	S	P	S
1.	Dreptul financiar ca ramură de drept	1	1	1	
2.	Raportul juridic de drept financiar	1	1	1	1
3.	Conținutul și interpretarea bugetelor publice	2	2	1	
4.	Dreptul bugetar și principiile aplicării lui	2	2	2	
5.	Procesul bugetului de stat	2	2	2	
6.	Sistemul finanțelor publice locale	2	2	2	
7.	Bugetul asigurărilor sociale de stat	2	2	2	1
8.	Fondurile obligatorii de asistență medicală	2	2	1	
9.	Datoria publică în Republica Moldova	2	2	2	
10.	Controlul financiar în Republica Moldova	2	2	2	
11.	Dreptul fiscal – considerații generale	2	2	2	
12.	Raportul juridic de drept fiscal	2	2	1	
13.	Procedura fiscală în Republica Moldova	2	2	2	1
14.	Controlul fiscal și răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale	2	2	2	1
15.	Particularitățile încasării impozitelor generale de stat în Republica Moldova	2	2	2	
16.	Caracteristica generală a impozitelor și taxelor locale în Republica Moldova	3	2	1	
Total		30	30	26	4

Activități de lucru individual:

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	CONȚINUTURI
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice locul dreptului financiar în sistemul dreptului; • să definească dreptul financiar ca ramură de drept; • să distingă ramura dreptului financiar, de știința și disciplina dreptului financiar; • să recunoască raporturile juridice ce formează obiectul dreptului financiar; • să detecteze finanțele publice în cadrul conceptului general de „finanțe”; 	<p style="text-align: center;"><i>I. Dreptul financiar ca ramură de drept</i></p> <p>1. Noțiunea, obiectul și locul dreptului financiar în sistemul ramurilor de drept public.</p> <p>2. Aspecte conceptuale privind finanțele publice.</p> <p>3. Normele dreptului financiar.</p> <p>4. Izvoarele dreptului financiar.</p> <p>5. Delimitarea dreptului financiar de alte ramuri de drept.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • să definească normele de drept financiar; • să identifice structura normelor de drept financiar; • să interpreteze normele de drept financiar; • să extindă conceptul de izvor de drept asupra izvoarelor de drept financiar; • să clasifice izvoarele de drept financiar în funcție de diverse criterii; • să deducă criteriile de delimitare a dreptului financiar de alte ramuri de drept; 	
<ul style="list-style-type: none"> • să definească raportul juridic de drept financiar; • să califice raporturile juridice drept raporturi de drept financiar; • să determine premisele de existență a raportului de drept financiar; • să exemplifice faptele juridice ce pot duce la nașterea, modificarea sau stingerea unui raport de drept financiar; • să argumenteze caracterul cumulativ al premiselor; • să distingă elementele raportului de drept financiar; • să definească noțiunea de subiect al raportului de drept financiar; • să aleagă din categoria generală a subiecților de drept financiar, subiecții raporturilor financiare; • să diferențieze conceptele: ”conținut” și ”obiect” ale raportului de drept financiar; 	<p style="text-align: center;">II. Raportul juridic de drept financiar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea raportului juridic de drept financiar. 2. Premisele de existență a unui raport juridic de drept financiar. 3. Elementele raportului de drept financiar.
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de ”buget public național”; • să identifice elementele componente ale bugetului public național; • să generalizeze practica contemporană în materie bugetară din diverse state; • să deducă principalele forme de organizare bugetară din statele contemporane; • să extrapoleze conceptul general de buget asupra conceptului de buget de stat; • să determine funcțiile bugetului de stat; • să identifice principalele teorii privind natura juridică a bugetului de stat; • să argumenteze teoriile privind natura juridică a bugetului de stat; • să determine conținutul bugetului de stat; • să clasifice veniturile bugetului de stat; • să estimeze principalele direcții de efectuare a cheltuielilor bugetare; 	<p style="text-align: center;">III. Conținutul și interpretarea bugetelor publice</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aspecte conceptuale privind bugetul public național. 2. Sisteme contemporane de organizare bugetară. 3. Funcțiile bugetului de stat. 4. Teorii privind natura juridică a bugetului de stat. 5. Partea de venituri a bugetului de stat. 6. Partea de cheltuieli a bugetului de stat. 7. Clasificația bugetară a veniturilor și cheltuielilor.
<ul style="list-style-type: none"> • să definească dreptul bugetar ca subramură a dreptului financiar; • să compare dreptul bugetar cu alte compartimente ale dreptului financiar; • să formuleze conținutul principiului anualității bugetului de stat; • să recunoască principiul unității bugetului de stat; 	<p style="text-align: center;">IV. Dreptul bugetar și principiile aplicării lui</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dreptul bugetar – subramură a dreptului financiar. 2. Principiul anualității bugetului de stat. 3. Principiul unității bugetului de stat. 4. Principiul unicității bugetului de stat. 5. Principiul echilibrului bugetar. 6. Principii subsidiare de aplicare a dreptului

<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze necesitatea existenței unui buget unic de stat; • să estimeze importanța principiul echilibrului bugetar în condiții de politică financiară contemporană; • să identifice principiul publicității bugetare; • să interpreteze principiul specializării bugetare; • să sintetizeze practica aplicării principiului non-afecțiunii veniturilor și cheltuielilor publice; 	<p>bugetar.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de proces bugetar; • să formuleze principiile ce stau la baza procesului bugetar de stat; • să identifice etapele principale prin care trece un buget de stat; • să determine competența Ministerului Finanțelor și Guvernului în elaborarea proiectului legii bugetare de stat; • să compare examinarea și adoptarea legii bugetare anuale în Republica Moldova cu practica altor state contemporane, • să interpreteze conceptul de ”douăsprezecimi bugetare”; • să explice etapa de promulgare a legii bugetare anuale, • să determine competența Trezoreriei de Stat în executarea legii bugetare; • să deosebească executorii de buget primari, secundari și terțiari; 	<p>V. Procesul bugetar de stat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea de proces bugetar. 2. Elaborarea bugetului de stat. 3. Examinarea și adoptarea bugetului de stat. 4. Promulgarea legii bugetului de stat. 5. Executarea bugetului de stat.
<ul style="list-style-type: none"> • să identifice conținutul sistemului finanțelor publice locale; • să definească conceptul autonomiei financiare locale; • să recunoască principiile Cartei autonomiei locale în legislația Republicii Moldova; • să deosebească specificul cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale; • să distingă veniturile unităților administrativ-teritoriale; • să argumenteze importanța și locul principalelor venituri în sistemul finanțelor publice locale; • să estimeze importanța veniturilor regulatorii în cadrul unităților administrativ-teritoriale; 	<p>VI. Sistemul finanțelor publice locale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sistemul finanțelor publice locale – caracteristică generală 2. Conceptul autonomiei financiare locale <ol style="list-style-type: none"> a. Reflectarea principiilor Cartei autonomiei locale în legislația Republicii Moldova 3. Particularități privind veniturile unităților administrativ-teritoriale 4. Specificul cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale
<ul style="list-style-type: none"> • să definească sistemul public de asigurări sociale; • să sistematizeze caracteristicile sistemului public de asigurări sociale; • să diferențieze conceptele: sistemul asigurărilor sociale, sistemul protecției sociale și sistemul asistenței sociale; • să formuleze principiile care stau la baza sistemului public de asigurări sociale; • să determine competența Casei naționale de Asigurări Sociale; • să recunoască competența caselor teritoriale de asigurări sociale; 	<p>VII. Bugetul asigurărilor sociale de stat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aspecte generale privind sistemul public de asigurări sociale 2. Principiile sistemului public de asigurări sociale 3. Competența Casei Naționale de Asigurări Sociale 4. Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat 5. Cheltuielile bugetare pentru asigurări sociale de stat

<ul style="list-style-type: none"> • să distingă veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat; • să determine persoanele asigurate prin intermediul sistemului public de asigurări sociale; • să sintetizeze cheltuielile pentru asigurările sociale de stat; 	
<ul style="list-style-type: none"> • să definească principiile generale de formare a fondurilor obligatorii de asistență medicală; • să determine importanța fondurilor obligatorii de asistență medicală în cadrul bugetului public național; • să determine drepturile și obligațiile persoanelor asigurate din fondurile obligatorii de asistență medicală; • să distingă veniturile fondurilor obligatorii de asistență medicală; • să sintetizeze principalele direcții de efectuare a cheltuielilor din fondurile menționate; • să stabilească baza legală a existenței și funcționării fondurilor obligatorii de asistență medicală; 	<p style="text-align: center;">VIII. Fondurile obligatorii de asistență medicală</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fondurile obligatorii de asistență medicală în contextul bugetului public național 2. Veniturile fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală 3. Cheltuielile fondurilor obligatorii de asistență medicală
<ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de datorie publică; • să deosebească datoria publică de datoria privată; • să stabilească regimul juridic al împrumuturilor și garanțiilor de stat; • să evalueze procedura înregistrării și gestionării datoriei de stat; • să explice specificul hârtiilor de valoare de stat; • să compare hârtiile de valoare de stat pe termen scurt, mediu și lung; • să estimeze importanța împrumuturilor contractate de la Banca Națională a Moldovei și de la instituțiile financiare autohtone; • să explice distribuția mijloacelor obținute din împrumuturi de stat externe pentru finanțarea investițiilor și importurilor; • să identifice categoria de creditori ai împrumuturilor externe; • să generalizeze procedura acordării garanțiilor de stat; • să deosebească consolidarea împrumuturilor de stat, conversiunea și amortizarea împrumuturilor de stat; • să identifice mijloacele excepționale de reducere și stingere a datoriei de stat; 	<p style="text-align: center;">IX. Datoria publică în Republica Moldova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Considerații generale privind datoria publică 2. Datoria de stat internă 3. Datoria de stat externă 4. Garanțiile de stat pentru împrumuturi 5. Stingerea datoriei de stat
<ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de control financiar; • să determine scopurile controlului financiar; • să formuleze sarcinile controlului financiar; • să integreze noțiunea de disciplină financiară în cadrul conceptului de control financiar; • să formuleze principiile controlului financiar; • să stabilească formele controlului financiar; 	<p style="text-align: center;">X. Controlul financiar în Republica Moldova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiuni generale privind controlul financiar în Republica Moldova 2. Principiile controlului financiar 3. Formele controlului financiar și metodele controlului financiar 4. Organele controlului financiar în Republica Moldova

<ul style="list-style-type: none"> • să sintetizeze metodele controlului financiar; • să identifice organele controlului financiar în Republica Moldova; • să compare competența organelor de control financiar în Republica Moldova; • să explice atribuțiile Serviciului Control Financiar și Revizie; • să analizeze competența Curții de Conturi; • să recunoască atribuțiile Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției; 	<ul style="list-style-type: none"> a. Serviciul Control Financiar și Revizie b. Curtea de Conturi c. Banca Națională d. Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției
<ul style="list-style-type: none"> • să definească dreptul fiscal; • să determine importanța dreptului fiscal în cadrul sistemului dreptului financiar; • să generalizeze criteriile de delimitare a dreptului fiscal de alte ramuri de drept; • să recunoască normele dreptului fiscal; • să definească conceptul de impozit; • să definească conceptul de taxă; • să compare regimul juridic al impozitelor și taxelor; • să sintetizeze elementele impozitelor; • să recunoască elementele asietei impozitelor; • să formuleze criteriile de clasificare a impozitelor; • să deducă categoriile de impozite după diverse criterii de clasificare; • să interpreteze conceptul de sistem fiscal al Republicii Moldova; • să formuleze principiile impozitării; • să distingă principiile clasice și principiile moderne ale impozitării; • să evalueze conținutul principiilor legale ale impozitării; • să recunoască izvoarele dreptului fiscal; • să identifice partea generală și partea specială a Codului Fiscal; 	<p style="text-align: center;"><i>XI. Dreptul fiscal – considerații generale</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aspecte conceptuale ale dreptului fiscal <ol style="list-style-type: none"> a. Locul dreptului fiscal în sistemul dreptului financiar 2. Conceptul impozitelor și taxelor 3. Elementele impozitelor 4. Asieta impozitelor 5. Clasificarea impozitelor 6. Sistemul fiscal al Republicii Moldova 7. Principiile impozitării <ol style="list-style-type: none"> a. Principiile clasice ale impozitării b. Principiile moderne ale impozitării c. Principiile legale ale impozitării 8. Izvoarele dreptului fiscal
<ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de raport fiscal; • să distingă raporturile fiscale de alte raporturi juridice; • să formuleze premisele de existență a unui raport fiscal; • să identifice elementele raporturilor fiscale; • să clasifice subiecții raporturilor fiscale; • să definească noțiunea de contribuabil; • să recunoască organele administrației fiscale; • să determine obiectul raportului fiscal; • să identifice conținutul raporturilor fiscale; • să formuleze drepturile și obligațiile contribuabililor; • să sintetizeze drepturile și obligațiile organelor fiscale; 	<p style="text-align: center;"><i>XII. Raportul juridic de drept fiscal</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea raportului juridic de drept fiscal 2. Premisele existenței raportului fiscal și elementele raportului fiscal: <ol style="list-style-type: none"> a. Subiecții raportului fiscal b. Obiectul raportului fiscal c. Conținutul raportului fiscal 3. Drepturile și obligațiile contribuabilului 4. Drepturile și obligațiile organelor fiscale

<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de procedură fiscală; • să determine categoriile de acte și operațiuni din cadrul procedurii fiscale; • să definească noțiunea de obligație fiscală; • să sintetizeze procedura de înregistrare fiscală; • să determine specificul de declarare a obligațiilor fiscale; • să identifice condițiile de modificare a obligațiilor fiscale, • să clasifice modalitățile de stingere a obligațiilor fiscale; • să dezvăluie semnificația modalității de stingere a obligațiilor fiscale prin plată; • să compare modalitatea de stingere a obligațiilor fiscale prin compensare și scădere; • să explice efectul anulării în cazul stingerii obligațiilor fiscale, • să determine termenii de prescripție din cadrul dreptului fiscal; • să generalizeze condițiile aplicării executării silită; • să determine principalele forme de executare silită a obligațiilor fiscale; • să determine specificul sechestrării bunurilor ca modalitate de executare silită; 	<p style="text-align: center;"><i>XIII. Procedura fiscală în Republica Moldova</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Considerații generale privind procedura fiscală în Republica Moldova 2. Noțiunea de obligație fiscală 3. Înregistrarea fiscală 4. Declararea obligațiilor de plată la bugetul public național 5. Modificarea obligațiilor bugetare 6. Stingerea obligațiilor bugetare: <ol style="list-style-type: none"> a. Stingerea obligațiilor fiscale prin plată b. Compensarea c. Scăderea d. Anularea e. Prescripția f. Executarea silită
<ul style="list-style-type: none"> • să definească conceptul de control fiscal, • să extrapoleze caracteristicile controlului financiar asupra controlului fiscal; • să determine felurile controlului fiscal, • să identifice metodele controlului fiscal, • să distingă organele împuternicite cu funcții de control fiscal, • să determine condițiile generale ale răspunderii pentru încălcarea legislației fiscale; • să formuleze trăsăturile specifice ale răspunderii fiscale; • să sintetizeze principalele tipuri ale răspunderii pentru încălcarea legislației fiscale; 	<p style="text-align: center;"><i>XIV. Controlul fiscal și răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea controlului fiscal 2. Felurile și metodele controlului fiscal 3. Organele controlului fiscal 4. Considerații generale privind răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale 5. Tipurile răspunderii pentru încălcarea legislației fiscale
<ul style="list-style-type: none"> • să determine specificul impozitelor și taxelor generale de stat; • să enumere impozitele și taxele generale de stat; • să caracterizeze elementele asietei pentru fiecare impozit și taxă; • să identifice specificul încasării impozitului pe venit, • să determine condițiile de încasare a taxei pe valoarea adăugată; • să explice importanța accizelor în cadrul sistemului fiscal al Republicii Moldova; • să distingă condițiile încasării impozitului privat; • să determine specificul taxelor plătite în fondul rutier; • să analizeze rolul taxelor vamale în cadrul veniturilor bugetare; 	<p style="text-align: center;"><i>XV. Particularitățile încasării impozitelor și taxelor generale de stat</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Caracteristica generală a impozitelor și taxelor generale de stat 2. Sistemul impozitelor și taxelor generale de stat: <ol style="list-style-type: none"> a. Impozitul pe venit b. Taxa pe valoarea adăugată c. Accizele d. Impozitul privat e. Taxele plătite în fondul rutier f. Taxele vamale

<ul style="list-style-type: none"> • să determine regimul juridic al impozitelor și taxelor locale; • să identifice specificul încasării impozitului pe bunurile imobiliare; • să recunoască subiecții, obiectul și alte condiții generale de încasare a impozitului pe bunurile imobiliare; • să identifice specificul și importanța reformei în domeniul impozitului pe bunurile imobiliare; • să formuleze principiile speciale de încasare a taxelor; • să deosebească impozitele de taxele locale, • să enumere taxele locale; • să interpreteze evoluția sistemului impozitelor și taxelor locale în Republica Moldova; • să compare regimul juridic al impozitelor și taxelor locale în Republica Moldova cu cel din alte state; 	<p style="text-align: center;"><i>XVI. Caracteristica generală a impozitelor și taxelor locale în Republica Moldova</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sistemul impozitelor și taxelor locale – considerații generale 2. Impozitul pe bunurile imobiliare 3. Taxele locale
--	---

TEMATICA ORIENTATIVĂ A TEZELOR DE AN

1. Rolul finanțelor publice în sistemele economice contemporane
2. Rolul finanțelor publice în Republica Moldova
3. Evoluția sistemului financiar în Republica Moldova
4. Izvoarele dreptului financiar
5. Raportul juridic de drept financiar
6. Dreptul bugetar - subramură a dreptului financiar
7. Principiile dreptului bugetar
8. Obiectivele politicii bugetar – fiscale în Republica Moldova
9. Conținutul bugetului de stat
10. Particularitățile sistemului de cheltuieli publice în Republica Moldova
11. Tendințe în evoluția cheltuielilor publice (studiu comparat)
12. Specificul cheltuielilor pentru finanțarea acțiunilor social-culturale
13. Cheltuieli publice pentru obiective și acțiuni economice
14. Procesul bugetar în Republica Moldova
15. Particularitățile sistemului asigurărilor sociale de stat în Republica Moldova
16. Specificul sistemului asistenței sociale în statele contemporane
17. Principiile asigurărilor sociale de stat în Republica Moldova
18. Sursele de formare și direcțiile de utilizare a fondurilor asigurărilor sociale de stat
19. Consolidarea finanțelor publice locale în Republica Moldova
20. Rolul autonomiei financiare în cadrul sistemului finanțelor publice locale
21. Impactul Cartei Europene a Autonomiei Locale asupra finanțelor publice locale în Republica Moldova
22. Sursele de formare și direcțiile de utilizare a finanțelor publice locale
23. Procesul bugetar în cadrul unităților administrativ-teritoriale din Republica Moldova
24. Fondurile obligatorii de asistență medicală în Republica Moldova – evoluții și perspective
25. Datoria de stat internă
26. Datoria de stat externă
27. Garanțiile de stat pentru împrumuturi
28. Specificul efectuării controlului financiar în Republica Moldova
29. Specificul efectuării reviziilor în republica Moldova
30. Curtea de Conturi - organ de control financiar
31. Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției
32. Dreptul fiscal în sistemul dreptului
33. Particularitățile sistemului de impozite în republica Moldova
34. Reforma sistemului de impozite în republica Moldova

35. Principiile impunerii
36. Funcțiile moderne ale impozitelor
37. Așezarea și perceperea impozitelor în Republica Moldova
38. Sistemul fiscal al Republicii Moldova și sistemul fiscal european - studiu comparat
39. Obligația fiscală
40. Executarea silită a obligației fiscale
41. Specificul efectuării controlului fiscal în Republica Moldova
42. Răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale
43. Specificul sistemului de impozite directe în Republica Moldova
44. Impozitul pe venit în Republica Moldova
45. Practica evitării dublei impunerii internaționale în Republica Moldova
46. Specificul taxei pe valoarea adăugată în Republica Moldova
47. Particularitățile încasării accizelor în Republica Moldova
48. Specificul taxelor plătite în fondul rutier
49. Sistemul de impozite indirecte în Republica Moldova
50. Particularitățile încasării taxelor locale în Republica Moldova

EVALUAREA DISCIPLINEI

Evaluarea *curentă* are loc la seminarii prin note acumulate pentru sarcinile de lucru independent, lucrări de control, teste, prezentări de referate, comunicări.

Evaluarea *finală* se va desfășura sub forma unui examen oral (zi) / scris (f/r). Biletul de examinare va cuprinde trei subiecte ce rezultă din conținuturile cursului. Subiectele de examinare vor fi formulate reieșind din finalitățile disciplinei și competențele speciale. Nota de la examen constituie 40% din nota finală, iar 60 % revin notei medii acumulate la seminarii, $N_f = 0,4x_{n_i} + 0,6x_{n_e}$, unde N_f – nota finală; n_i – media notelor pentru sarcinile de lucru independent, n_e – nota de la examen.

1. Evaluări sumative periodice: (mostre)

Mostra nr.1 Sistemul financiar al Republicii Moldova

1. Notați în locul punctelor, cifra care corespunde expresiei potrivite (alegând din variantele propuse):

- a. ... constituie totalitatea resurselor sau fondurilor bănești aflate la dispoziția colectivităților publice și întreprinderilor particulare, destinate îndeplinirii funcțiilor și sarcinilor acestora.
- b. Fondurile bănești care se află la dispoziția autorităților publice, au o proveniență și întrebuintare publică (comună) sunt numite ...
- c. Fondurile bănești asociate unităților economice private sunt denumite ...

1. *finanțe private*; 2. *finanțe*; 3. *impozitele*; 4. *finanțe publice*.

2. Identificați, după caracteristica prezentată, funcția finanțelor publice. Notați, în spațiul rezervat, cu:

- a. - funcția de repartitie
  - b. - funcția de control
  - c. - funcția de stabilizare a economiei
  - d. - funcția de destabilizare economică
- Funcția presupune susținerea economiei private pentru a obține atât folosirea deplină a resurselor, cât și un nivel stabil al prețurilor. □
- Funcția este interesată în asigurarea resurselor financiare necesare satisfacerii nevoilor sociale, în dirijarea resurselor respective, luând în considerare prioritățile stabilite, verificarea eficienței folosirii fondurilor bănești, legalitatea, necesitatea și oportunitatea cheltuielilor efectuate de instituțiile publice. □

- Funcția cunoaște două faze distincte interdependente: constituirea fondurilor bănești prin formarea fondurilor de resurse financiare publice, și distribuirea fondurilor pe beneficiari persoane fizice și juridice. □

3. Explicați rolul finanțelor publice de a fi mijloc de intervenție economică și socială.

---

4. Alegeți noțiunile care reprezintă verigile sistemului finanțelor publice ale statului:

☐ veniturile băncilor	☐ finanțele publice locale
☐ bugetul de stat	☐ prețurile la bunurile private
☐ creditul de stat	☐ bugetul asigurărilor sociale de stat
☐ finanțele instituțiilor publice	☐ veniturile particularilor

Mostra nr.2.

1. Numiți principiul dreptului bugetar explicat în următorul paragraf:

Cel mai reușit buget este cel ce se apropie de deficit, degajând însă un excedent simbolic. Cheltuielile trebuie planificate reieșind din veniturile prognozate pe anul viitor.

2. Argumentați importanța principiului anualității bugetului de stat din punct de vedere tehnico-financiar și din perspectiva autorizării parlamentare:

---

3. Explicați de ce sunteți sau nu sunteți de acord cu următoarea afirmație:

Micșorarea sau majorarea cotelor de impozitare nu influențează asupra bugetului de stat, nici asupra bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

---

4. Stabiliți și argumentați erorile de raționament din următorul paragraf:

Dreptul financiar este o ramură de drept privat și toți subiecții raporturilor de drept financiar, care pot fi numai organele publice centrale de stat, se află pe o poziție de egalitate juridică, având la dispoziție alegerea de a participa sau nu în asemenea raporturi.

2. Evaluări sumative finale (mostre)

1. Procesul bugetar în Republica Moldova:

- Numiți etapele procesului bugetar în Republica Moldova
- Formulați principiile procesului bugetar
- Caracterizați competența autorităților publice în cadrul acestora

2. Identificați, după caracteristica prezentată, felul cotei de impunere.

Notați, în spațiul rezervat, cu:

a – cota proporțională

b – cota progresivă

c – cota regresivă

- Cota cuprinde un singur procent cu ajutorul căruia se calculează impozitul, aplicându-se respectivul procent la valoarea bunului impozabil, la venitul lunar sau anual etc. □
- Cota cuprinde tranșe de valori care sînt aranjate într-o ordine descrescîndă. □

- Cota este alcătuită din mai multe procente, aranjate în creștere progresivă pe tranșe de valori sau venit impozabil. □

3. Soluționați următoarea speță:

În scopul executării silite a obligațiilor fiscale, asupra automobilului cetățeanului Oltescu a fost aplicat sechestrul. La momentul aplicării sechestrului acesta a constituit obiectul unui contract de gaj. Explicați drepturile și obligațiile cetățeanului Oltescu și a organelor fiscale.

VIII. RESURSE INFORMAȚIONALE ALE CURSULUI

Acte normative

1. Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985.
2. Tratatul model OECD din 1992 de eliminare a dublei impuneri.
3. Convenția între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Albania privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital din 6 decembrie 2002.
4. Convenția între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Azerbaidjan pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate din 27 noiembrie 1997.
5. Convenția între Republica Moldova și Republica Bulgaria privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate din 15 septembrie 1998.
6. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Estonia privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital din 23 februarie 1998.
7. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Lituania privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital din 18 februarie 1998.
8. Convenție între Republica Moldova și Republica Polonia cu privire la evitarea dublei impuneri pe venit și pe proprietate și prevenirea evaziunii fiscale din 15 noiembrie 1994.
9. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind evitarea dublei impuneri pe venit și pe proprietate și prevenirea evaziunii fiscale din 12 aprilie 1996.
10. Convenția între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Slovenia pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital din 31 mai 2006.
11. Acordul între Republica Moldova și Republica Ungaria privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale referitor la impozitele pe venit și pe capital din 19 aprilie 1995.
12. Acordul între Republica Moldova și Republica Armenia pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate din 6 octombrie 2002.
13. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Belarus privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale referitor la impozitele pe venituri și bunuri din 23 decembrie 1994.
14. Convenția între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Macedonia pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital din 21 februarie 2006.
15. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și prevenirea evaziunii fiscale din 25 iunie 1998.
16. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Consiliul Federal Elvețian pentru evitarea dublei cu privire la impozitele pe venit și prevenirea evaziunii fiscale din 13 ianuarie 1999.
17. Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Letonia pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital din 25 februarie 1998.
18. Convenția între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii România pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital din 21 februarie 1995.
19. Convenția între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei pentru evitarea dublei impuneri pe venit și pe proprietate și prevenirea evaziunii fiscale din 29 august 1995

20. Constituția Republicii Moldova din 27.07.1994
21. Codul Fiscal al Republicii Moldova din 24.04.1997
22. Codul Penal al Republicii Moldova din 18.04.2002
23. Codul Vamal al Republicii Moldova din 20.07.2000
24. Legea bugetară anuală
25. Legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat
26. Legea anuală a fondurilor obligatorii de asistență medicală
27. Legea Republicii Moldova privind finanțele publice locale din 16 octombrie 2003
28. Legea Republicii Moldova privind sistemul bugetar și procesul bugetar din 24 mai 1996, republicată și renumerotată în temeiul Legii nr. 224-XV din 1 iulie 2004
29. Legea cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat din 22.12.2006
30. Legea cu privire la piața valorilor mobiliare din 18 noiembrie 1998
31. Legea privind Curtea de Conturi din 8.12.1994. 5 decembrie 2008.
32. Legea Republicii Moldova pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului din 02.04.1996
33. Legea Republicii Moldova cu privire la Banca Națională a Moldovei din 21.07.1995
34. Legea Republicii Moldova privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova din 27.12.2001
35. Legea Republicii Moldova privind sistemul public de asigurări sociale din 07.08.1999
36. Legea Republicii Moldova cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală din 27.02.1998
37. Legea Republicii Moldova cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală din 26.12.2002
38. Legea Republicii Moldova din 15.11.2001 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului
39. Legea Republicii Moldova cu privire la tariful vamal din 20.11.97
40. Legea Republicii Moldova serviciului în organele vamale din 20.07.2000
41. Legea Republicii Moldova cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice din 20.12.2002
42. Legea Republicii Moldova privind licențierea unor genuri de activitate în Republica Moldova din 30.07.2001
43. Legea Republicii Moldova cu privire la investițiile în activitatea de antreprenariat din 18.03.2004
44. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind clasificarea bugetară 7.11.1996.
45. Hotărârea Parlamentului nr. 300-XVI din 24 noiembrie 2005 cu privire la Programul legislativ pentru anii 2005-2009
46. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 26-06-96 cu privire la constituirea și utilizarea fondului rutier
47. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 24.04.97 cu privire la Concepția reformei fiscale
48. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 639 din 8 iunie 2004 cu privire la Cadrul de cheltuieli pe termen mediu (2005-2007)
49. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1079 din 19 octombrie 2005 cu privire la Cadrul de cheltuieli pe termen mediu (2006-2008)
50. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 06.02.98 cu privire la limitarea unor tipuri de cheltuieli permise spre deducere din venitul brut
51. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova despre aprobarea Regulamentului privind modul de calcularea obligațiilor fiscale în cazul efectuării operațiilor în valută străină din 04.05.98
52. Hotărârea Guvernului din 28.06.2005 privind unele măsuri de prevenire a corupției și protecționismului în cadrul instituțiilor publice
53. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova din 14.05.2002
54. Ordinul Ministerului Finanțelor despre aprobarea Regulamentului privind modul de elaborare, aprobare și modificare a repartizărilor pe luni a veniturilor și cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale din 13.02.2004
55. Ordinul Ministerului Finanțelor din 20.10.2004 cu privire la aprobarea formelor tipizate privind

- aplicarea Convențiilor (Acordurilor) pentru evitarea dublei impunerii și Instrucțiunii despre completarea lor.
56. Instrucțiunea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind modul de acordare a amânărilor și eşalonarea plăților la buget și în fondurile extrabugetare și de anulare (scoatere în evidență) a plăților obligatorii compromise sau a celor a căror urmărire este imposibilă, 27 noiembrie 2000
  57. Ordinul Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și a Corupției 28.07.2006 privind unele măsuri pentru executarea prevederilor Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului
  58. Regulamentul privind modul de utilizare a mijloacelor bănești încasate ca taxă pentru efectuarea procedurilor vamale din 17.12.02
  59. Instrucțiunea privind modul de restituire a sumelor taxei vamale N 5558 din 04.08.03

II. Doctrina de specialitate

60. Albuț, C. *Drept financiar*. Iași: Ed. Fundației „Chemarea”, 1995.
61. Aramă, Elena. *Istoria dreptului românesc*. Chișinău: Reclama, 1998.
62. Armeanic, A. *Autonomia bugetară locală privită prin prisma descentralizării unităților administrativ-teritoriale*// Legea și Viața, nr.2, 2006, p. 22.
63. Armeanic, A. *Conceptul, funcțiile și reglementarea juridică a bugetului de stat*//Revista Națională de Drept, nr.5, mai, 2002.
64. Armeanic, A. *Drept financiar*. Chișinău: Ed. ASEM, 2006.
65. Armeanic, A. *Normele și izvoarele financiar - bugetare* // Legea și Viața, nr.4, aprilie, 2006.
66. Armeanic, A. *Organizarea bugetară în statele contemporane*// Legea și Viața, nr. 5, mai, 2006.
67. Armeanic, A. *Sistemul bugetar – parte componentă a conceptului financiar*//Legea și Viața, nr. 3, martie, 2006.
68. Armeanic, A. *Sistemul fiscal în Germania*// Revista Națională de Drept, nr. 5, 2003, p. 9.
69. Armeanic, A. *Sistemul fiscal în Marea Britanie* // Revista Națională de Drept, nr. 8, 2003, p. 11.
70. Armeanic, A. *Sistemul fiscal în SUA* // Revista Națională de Drept, nr. 5, 2003, p.4.
71. Armeanic, Alexandru; Volcinschi Victor. *Dreptul fiscal. Teoria generală privind impunerea. Administrația fiscală. Reglementarea juridică a impozitului pe venit*. Chișinău: ASEM, 2001.
72. Barbu, V. *Fonduri publice: constituirea și utilizarea*. Timișoara: Ed. Vest, 2001.
73. Bălan, Emil. *Administrarea finanțelor publice locale*. București:Ed. Lumina Lex, 1999.
74. Bălan, Emil. *Drept financiar*. București: Ed. ALLBECK, 1999.
75. Berliba, V. *Evaziunea fiscală și alte fenomene infracționale* // Revista Națională de Drept, nr. 4, 2002, p. 24.
76. Berliba, V. *Evaziunea fiscală și alte fenomene infracționale* // Revista Națională de Drept, nr. 4, 2002, p. 24.
77. Bistriceanu, Gh.D. *Finanțe publice*. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1994.
78. Bostan, I. *Drept financiar și fiscalitate: elemente de teorie și practică autohtonă*. Iași: Ed. Media-Tehn., 1999.
79. Bostan, I. *Drept financiar: relații financiare publice și fiscalitate*. Iași: Ed. Universitatea Al. I. Cuza, 2001.
80. Brezeanu, P.; Marinescu I. *Finanțe publice și fiscalitate între teorie și practică*.
81. Bucătaru, D. *Finanțe: note de curs*. Iași: Ed. Fundației ”Chemarea”, 1994.
București: Ed. Fundației „România de mâine”, 1998.
82. Câmpeanu, E. *Finanțe publice: Sinteze teoretice, teste grilă și aplicații practice*.București: Ed. Universitară, 2004.
83. Cernea, E.; Molcuț, E. *Istoria statului și dreptului românesc*. București: Șansa, 1992.
84. Certan, E.; Cozma, V.; Culea, S. *Istoria universală modernă (1640-1850). Crestomație*. Chișinău: Prut Internațional, 2000.
85. Ciobanu, D.; Duculescu, V. *Drept Constituțional român*. București: Hyperion XXI, 1993.
86. Clocotici, D. *Drept constituțional și instituții politice*. Constanța: Ed. Fundației ”Andrei Șaguna”, 1993.
87. Clocotici, D.; Gheorghiu, Gh. *Evaziunea fiscală*. București: Lumina Lex, 1996.
88. Colodrovschi, V. *Drept fiscal. Note de curs*. Bălți, 2002.

89. Condor, I. *Drept fiscal și financiar. Obligațiile fiscale ale agenților economici. Obligațiile fiscale ale instituțiilor publice și altor persoane. Convenții fiscale internaționale*. București: Ed. Tribuna Economică, 1996.
90. Corj, M. *Aspecte și reglementări constituționale ale instituției buget de stat // Legea și Viața*, nr.2, 2006, p. 10.
91. Corj, M. *Bazele constituționale ale impozitării de stat*. Chișinău: Tipogr. Centrală, 2003.
92. Corj, M. *Caracterul constituțional al categoriilor de acorduri fiscale // Legea și Viața*, nr. 4 (142), 2003, p. 36.
93. Corj, M. *O nouă etapă în procesul codificării legislației fiscale – titlul VIII din Codul Fiscal : Taxele pentru resursele naturale// Legea și Viața*, nr.11, 2005, p.16.
94. Corj, M. *Realitatea confuză a sistemului bugetar și a procesului bugetar sau neconstituționalitatea unor prevederi ale Legii din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar// Legea și Viața*, nr. 5, mai, 2006.
95. Covaliu, M. *Politica bugetară în economiile de tranziție prin prisma teoriilor economice contemporane* Autoreferat. Chișinău, 1998.
96. Currie, D. P. *Constituția Statelor Unite ale Americii. Comentarii*. Iași: Ed. Nord-Est, 1992.
97. David, V.; Ganciucova, A. *Estimarea situației fiscale vizând presiunea fiscală în Republica Moldova // Economie și sociologie*, nr.1, 1996, p.50.
98. *Dicționar enciclopedic*. Chișinău: Ed. Cartier, 2001.
99. Echim, I. Unele aspecte privind acordarea scutirii la plata impozitului funciar proprietarilor și beneficiarilor de terenuri ocupate de plantații multianuale// *Contabilitate și audit*, Nr. 8, 2004, p. 27.
100. *Finanțe publice: teorie și practică în tranziția central-europeană/ coord. Juraj Nemec*. Iași: ARS LONGA, 2000.
101. Fota, Dionysius. *Evaziunea fiscală// Adevărul economic*, nr. 10, 1999, p. 5.
102. Fuior, E. *Problemele restructurării sistemului bugetar-fiscal în Republica Moldova și perspectivele soluționării lor // Buletinul Curții de Apel Economice și Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor*, nr. 10, 2002, p.14.
103. Gliga, I. *Drept financiar*. București: Ed. Humanitas, 1998.
104. Gorcea, C. *Lexicon fiscal și bugetar*. București: Ed. Economică, 1996.
105. Guțu, O. *Impactul social-economic al implementării noului sistem de impozitare a bunurilor imobile bazat pe valoarea de piață*. Chișinău: CEP USM, 2005.
106. Hîncu, R. *Finanțe publice*. Chișinău, 1999.
107. Ionete, C.; Gherghina, Gh.; Coșea, M. *Construirea bugetului pe baze multianuale// Piața financiară*, nr.10, octombrie, 2004.
108. Isărescu, M. *Impozitul pe venitul global // Adevărul economic*, nr.15, 2000, p. 20.
109. Ivanov, Vl. *Structura statală a SUA*. Chișinău: Lumina, 1993.
110. Manole, T. *Finanțe publice locale. Teorie și aplicații*. Chișinău: Ed. Cartier, 2003.
111. Mihalache, L. *Gestiunea finanțelor publice locale Modelul francez*. București: Ed. Economică, 2000.
112. Minea, Mircea-Ștefan. *Dreptul fiscal comunitar și construcția europeană // Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, nr.1, 2003, p. 38.
113. Moldovanu, D. *Economia politică: Teoria economică adaptată la condițiile Republicii Moldova*. Chișinău: Ed. ARC, 2001.
114. Olcescu, P. *Tratat de drept financiar și fiscalitate*. Iași: Ed. Cantes, 2000.
115. Ouantu, C. *Finanțe generale. Bazele teoretice*. Iași: Ed. Institutul Național pentru societatea și cultura României, 1998.
116. Parfentieva, A. *Planificarea bugetului// Profit* nr.5(96), mai, 2003.
117. Popescu, L. *Funcționalitatea pârgăhiiilor financiare și fiscale// Finanțe, credit, contabilitate*, nr.6, 2001, p.53.
118. Popescu, N. *Finanțe publice: Finanțe. Bugete. Fiscalitate*. București: Ed. Economică, 2002.
119. Pușcaș, V. *Curtea Constituțională la opt ani // Justiția Constituțională*, nr.2, 2003, p. 12.
120. Raileanu, C. *Fenomenul evaziune fiscală în legislația internațională // Buletinul Curții de Apel Economice și Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor*, nr.2, 2003, p. 21.
121. Secrieru, A. *Finanțele publice*. Chișinău: Ed. Epigraf, 2004.

122. Smith, Adam. *Avuția națiunilor: Cercetare asupra naturii și cauzelor ei*. Vol.II. – Chișinău: Universitas, 1992.
123. Stratulat, O. *Caracteristica generală a cheltuielilor publice*. Chișinău, 1997.
124. Stratulat, O. *Impozitele directe*. Chișinău: Evrica, 2004.
125. Stratulat, O. *Impozitele. Abordare teoretică*. Chișinău: Evrica, 2004.
126. Șaguna, D. D. *Tratat de drept financiar și fiscal*. București: Ed. ALLBECK, 2001.
127. Șaguna, D.D. *Drept financiar și fiscal*. București: Ed. Oscar Print, 2000.
128. Șaguna, D.D.; Tutungiu, M.E. *Evaziunea fiscală pe înțelesul tuturor*. București: Oscar Print, 1995.
129. Toma, M. *Finanțe și gestiune financiară*. București: Ed: Didactică și Pedagogică, 1994.
130. Ustian, I. *Adam Smith – 280 de ani de la naștere* // Moldova Suverană, nr.168, 2003, p. 3.
131. Văcărel, I. *Finanțe publice. Teorie și practică*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1981.
132. Văcărel, I. ș.a. *Finanțe publice*. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1999.
133. Voinea, Gh. M.; Ștefura, G.; ș.a. *Impozite, taxe și contribuții*. Iași: Junimea, 2002.
134. Volnițchi, I. *Bugetul 2005-adevărul se cunoaște prin comparație*// Profit nr.12(114) decembrie, 2004.

135. Ашмарина, Е.М. *Современная финансовая система Российской Федерации*// Государство и Право, пг. 6, июнь, 2004.
136. Ашмарина, Е.М. *Структура финансового права Российской Федерации на современном этапе*// Государство и Право, пг. 9, сентябрь, 2004.
137. Ашмарина, Е.М. *Финансовая деятельность современного государства*// Государство и Право, пг. 3, март, 2004.
138. Брызгалин, А.В. *Налоги и налоговое право*. Москва: Аналитика-Пресс, 1997.
139. Викулин, А.Ю.; Крохина, Ю.А. *Бюджетная политика в системе категорий финансового права*// Государство и Право, пг. 2, февраль, 2004.
140. Гамукин, В. *Новации бюджетного процесса. Бюджетирование ориентированное на результаты*// Вопросы экономики, пг. 2, февраль, 2005
141. Гирев, В.Н. *Финансовое право: практикум*. Москва: Изд. Юриспруденция, 1999.
142. Грачёва, Е.Ю. *Финансовое право*. Москва: Изд. Проспект, 2005.
143. Грачева, Е.Ю.; Ивлиева, М.Ф.; Соколова, Э.Д. *Финансовое право*. Москва: Проспект, 2005.
144. Дробозина, Л.А. *Финансы. Денежное обращение. Кредит*. Москва: Финансы, 1997.
145. Дуканич, Л.В. *Налоги и налогообложение*. Ростов-на-Дону, 2000.
146. Кулябина, Н.И. *Бюджетный кризис и способы его преодоления*. Кишинёв, 1998.
147. Мекешкина, З. *Анализ допускаемых ошибок при уплате местных сборов* // Бухгалтерские и налоговые консультации, пг. 9, 2001, р. 25.
148. Муравский, А. *В Молдове создана Ассоциация по защите прав налогоплательщиков* // Экономическое обозрение, пг. 22, 2003, р. 6.
149. *Налоги. Словарь-справочник*. Москва, 2000.
150. Никитина, Л.; Бэчой, Л.; Чобану, Н. *Структурно-логические схемы и понятийный аппарат по дисциплине «Государственные Финансы»*, Издательство МЭА, Кишинёв, 2002.
151. Никитина, Л.; Бэчой, Л.Б.; Чобану, Н. *Структурно-логические схемы и понятийный аппарат по дисциплине «Государственные финансы»*. Кишинёв: Издательство МЭА, 2002.
152. *Общая теория финансов*. Учебник под ред. Л.А. Дробозина. Москва: Юнити.
153. Стратулат, О. *Бюджетный процесс*. Кишинёв: Изд. IULIAN, 2000.
154. *Теория и практика налогообложения. Налоговое право. Налоговое планирование и контроль*. Москва, 2000.
155. *Финансовое право*, под ред. Н.И. Химичева. Москва: ЮРИСТЪ, 2004.
156. Химичёва, Н. *Финансовое право*. Москва: Изд. ЮРИСТЪ, 2004
157. Химичева, Н.И.; Покачалова, Е.В. *Финансовое право. Учебно-методический комплекс*. Москва: Изд. НОРМА, 2005.
158. Чернявский, А.; Вартапетов, К. *Бюджетная децентрализация в странах с переходной экономикой*// Вопросы экономики, пг. 11, ноябрь, 2004.
159. Чернявский, П.А. *Финансовое право*. Кишинёв: Изд. Pontos, 2004.
160. Чернявский, П.А. *Финансовый контроль*. Кишинёв: Изд. Понтос, 2001.
161. Шикирлийская, М. *Качество бюджетного планирования*// Экономическое обозрение,

VIII. CHESTIONAR

1. Noțiunea finanțelor publice. Considerații etimologice.
2. Rolul și funcțiile finanțelor.
3. Sistemul financiar al Republicii Moldova.
4. Dreptul financiar ca ramură de drept.
5. Normele dreptului financiar.
6. Izvoarele dreptului financiar.
7. Raportul juridic de drept financiar.
8. Subiecții raportului juridic de drept financiar.
9. Obiectul și conținutul raportului de drept financiar.
10. Delimitarea dreptului financiar de alte ramuri de drept.
11. Considerații generale privind bugetul public.
12. Variante moderne de organizare bugetară.
13. Natura juridică a bugetului de stat.
14. Dreptul bugetar.
15. Sistemul bugetar al Republicii Moldova.
16. Principiul anualității bugetului de stat.
17. Principiul unității bugetului de stat.
18. Principiul universalității bugetului de stat.
19. Principiul echilibrării bugetului de stat.
20. Principiul specializării bugetare, principiul publicității bugetului, principiul nonafectării veniturilor.
21. Partea de venituri a bugetului de stat.
22. Partea de cheltuieli a bugetului de stat.
23. Clasificația bugetară a veniturilor și cheltuielilor.
24. Elaborarea estimărilor preliminare de venituri și cheltuieli de către Ministerul Finanțelor.
25. Aprobarea bugetului de stat.
26. Executarea anuală a bugetului de stat.
27. Execuția părții de venituri a bugetului de stat.
28. Execuția părții de cheltuieli a bugetului de stat.
29. Execuția de casă a bugetului de stat.
30. Sistemul finanțelor publice locale.
31. Elementele autonomiei financiare locale.
32. Partea de venituri ale bugetelor unităților administrativ teritoriale
33. Partea de cheltuieli ale bugetelor unităților administrativ teritoriale
34. Conținutul și rolul asigurărilor sociale de stat.
35. Sistemul asigurărilor sociale.
36. Evoluția sistemului de asigurare în Republica Moldova.
37. Principiile asigurărilor sociale de stat.
38. Formarea fondurilor asigurărilor sociale de stat.
39. Direcțiile de utilizare a fondurilor asigurărilor sociale de stat.
40. Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală
41. Noțiunea și rolul controlului financiar.
42. Conținutul controlului financiar. Disciplina financiară.
43. Formele controlului financiar
44. Metodele realizării controlului financiar.
45. Specificul efectuării reviziilor. Felurile reviziilor.
46. Controlul financiar realizat de organele reprezentative ale puterii de stat și organele administrației publice locale

47. Curtea de Conturi – organ de control financiar.
48. Controlul realizat de organele puterii executive de competență generală și specială.
49. Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției
50. Controlul financiar realizat de Banca Națională.
51. Noțiunea dreptului fiscal. Obiectul dreptului fiscal.
52. Normele juridico-fiscale. Structura logico-juridică a normelor de drept fiscal și specificul lor.
53. Sistemul dreptului fiscal.
54. Izvoarele dreptului fiscal.
55. Apariția și evoluția impozitelor și taxelor.
56. Noțiunea de impozite și taxe.
57. Caracteristicile impozitului.
58. Asieta impozitelor
59. Funcțiile impozitelor.
60. Trăsăturile și principiile de aplicare ale taxelor. Deosebirea taxelor de impozite.
61. Sistemul fiscal al Republicii Moldova.
62. Noțiunea raportului juridic de drept fiscal. Premisele existenței unui raport juridic fiscal.
63. Conținutul și obiectul raportului juridic de drept fiscal.
64. Subiecții dreptului fiscal și subiecții raportului juridic de drept fiscal.
65. Clasificarea subiecților raportului de drept fiscal.
66. Drepturile contribuabililor.
67. Obligațiile contribuabililor.
68. Drepturile persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor fiscale și a altor organe împuternicite cu funcții de control.
69. Obligațiile persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor fiscale și a altor organe împuternicite cu funcții de control.
70. Temeiurile apariției obligației fiscale. Modificarea obligației fiscale.
71. Noțiunea de obiect impozabil.
72. Evidența obiectelor impozabile și a obligațiilor fiscale.
73. Termenii de plată a impozitelor și taxelor. Modificarea termenilor.
74. Procedura fiscală.
75. Stingerea obligației prin achitare, anulare, prescripție.
76. Stingerea obligației prin scădere, compensare, executare silită.
77. Data stingerii obligației fiscale.
78. Regulile de executare silită a obligației fiscale.
79. Considerații generale privind impozitul pe venit.
80. Subiecții și obiectul impozitului pe venit.
81. Cotele impozitului pe venit.
82. Sursele de venit impozabile în cadrul impozitului pe venit.
83. Sursele de venit neimpozabile în cadrul impozitului pe venit.
84. Deducerile, scutițiile și regulile de evidență în cadrul impozitului pe venit.
85. Dispoziții generale privind taxa pe valoarea adăugată.
86. Subiecții și obiectele impunerii cu taxa pe valoare adăugată.
87. Modul de calculare și achitare a T.V.A.
88. Considerații generale privind accizele.
89. Subiecții accizelor, obiectele impunerii și baza impozabilă.
90. Particularitățile impozitelor și taxelor locale.